

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

วรรณกรรมฉบับขานในสังคมไทจีน เชียงตุง

ผู้เขียน

นางสาวพัทธรีรา เล่ห์สิงห์

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวรรณกรรมล้านนา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล

บทคัดย่อ

การศึกษาวรรณกรรมฉบับขานไทจีน เชียงตุงครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ๒ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมฉบับขานไทจีน ๒) ศึกษาบทบาทของวรรณกรรมฉบับขานในสังคมไทจีน โดยอาศัยแนวคิดในการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรม และแนวคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเป็นแนวทางวรรณกรรมฉบับขานที่นำมาศึกษามีทั้งหมด ๑๖ เรื่อง ได้แก่ คำวซอ ๑ เรื่อง มาต ๕ เรื่อง และสมาส ๖ เรื่อง จากการศึกษาพบว่าวรรณกรรมฉบับขานของชาวไทจีน เมืองเชียงตุงที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์ แบ่งออกเป็นรูปแบบ ๓ รูปแบบ คือ มาต คำวซอ และสมาส ซึ่งผู้แต่งจะแต่งตามแต่สถานการณ์ หรือวัตถุประสงค์ มิได้เคร่งครัดในเรื่องฉันทลักษณ์ ทำให้เนื้อหา ฉันทลักษณ์ และรูปแบบการนำเสนอจึงมีความหลากหลาย และไม่มีแบบแผนตายตัว เนื้อหาที่ปรากฏแบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะคือ ๑) เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติพระพุทธเจ้า ๒) เนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ๓) เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม และ ๔) เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อ และค่านิยม

วรรณกรรมฉบับขานมีบทบาทต่อสังคมไทจีน เชียงตุงหลายประการ ทั้งในด้านให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน บทบาทในฐานะเป็นตัวบันทึกประวัติศาสตร์แบบชาวบ้านในด้านให้การอบรมสั่งสอนคนในสังคม และในด้านการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในชุมชนซึ่งบทบาทในด้านให้การอบรมสั่งสอนคนในสังคมเป็นบทบาทที่พบอย่างชัดเจนที่สุด อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นสังคมชาวพุทธที่ยึดมั่นและศรัทธาในคำสอนของพระพุทธเจ้า

ในปัจจุบันวรรณกรรมฉบับขานของชาวไทจีน เมืองเชียงตุง ทั้งประเภท “มาต” “คำวซอ” และ “สมาส” ยังคงมีบทบาทในสังคมชาวไทจีน เมืองเชียงตุง แม้มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามยุคสมัย แต่ก็ยังปรากฏในวิถีชีวิต ทั้งในด้านการแสดง ประเพณีและวัฒนธรรม ส่วนวรรณกรรมฉบับขานไทจีน ในสังคมชาวไทจีน จังหวัดเชียงใหม่ ไม่มีการขับขานในงานประเพณี มีเพียงการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และการแสดงสาธิตในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

Thesis Title	Verse in Tai Khuen Society at Chiang Tung
Author	Miss Pattira Lesing
Degree	Master of Arts (Lanna Language and Literature)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Songsak Prangwatanakun

ABSTRACT

This research on Verse in Tai Khuen Society at Chiang Tung aims to analyze the following issues: 1) patterns and contexts of Tai Khuen's Verse; and 2) Verse's roles in its society through the usage of Literary Criticism framework to understand the Verse's patterns and underlying contexts, as well as Relationship Analysis to study the connection between the Verse and the Society. The researcher thus chooses 16 stories of villager's verses which are used in their ceremonies and customs to study the Verse's overall patterns and contexts influenced on Tai Khuen Society. These consist of a Northern song (Kao-Saw), 9 Maad stories and 6 Samaad stories. The analysis indicated that these 3 kinds of the verses were written due to current situations and specific purposes that did not always conform to traditional Tai Khuen Verse's pattern. Therefore, this flexible form of verse brings about variable representative pattern. The Verse's contexts can be divided into 4 categories as following: 1) The Lord Buddha's Stories; 2) Buddha's Precepts; 3) Customs and Traditions; and 4) Principles, Beliefs and Societal Value.

The researcher found that Verse of Tai Khuen Society at Chiang Tung's patterns and contexts play important roles to their community in terms of entertainment values, historical records, moral conducts, and community's collective unity. As the function of moral conducts being the most prominent, it reflects the society's strong belief of the Lord Buddha's Teachings.

Recently, Tai Khuen's Verse - both Maad, Sern, Kao-Saw, and Samaad - still prevails in Chiang Tung's daily life, plays, customs, and traditions, despite the fact that the Society being affected by modernized world. However, the Verse is rarely found in the lifestyle of the Tai Khuens in Chiangmai, who, instead, keep written records of the Verse and would demonstrate the verses in various occasions.